

Santa Teresaren laudorioa

(Lapurdiko euskaraz)

Teresa-urtea dogu aurtengoa. Eta urte onek ekarrita, emen dogu euskarazko texto zaartxo bat, ain zuzen aurten mundu osoak goratu dauan eta Aita Santua bera gure erri-raño ekarri dauan Santa andi onen gorantz, orain berre-undaka urte egindako sermoia: Santa Teresaren laudorioa. Lapurdiko euskaraz dago eta KARMEL aldizkari onen orri-etara dakargu.

Aldizkari onek, Teresa urtea dala-ta, leen be lapurdi-erazko textorik ekarri dau, baiña texto ezagunak, Euskal-errian zabalduak izan diranak. Gaurkoa orain arte paper zaar artean gorderik-egona da, manuskritotan gelditu eta etorri jakuna. Nozkoa? Paperak berak diño: 1769.koa. Olan-txe dator azalean. Azkenean beste urterik be badakar, kopia barrien batena, antza. Kopia bitan dago, eta letra bitan, egon be. Kopia bata, osoa; besteak zerbait gitxiago dakar. Osoak amar orrialde ditu, eta besteak, letra txigiagoz idatziak, zazpi.

Nor dau egille? Ezin guk erantzunik emon. *Larregi*-rena ete dan etorri jakun guri burura, irakurri aurretik; baña irakurri ondoren, ortografi berdiñik ez darabilela ikusi genduan. Irakurleak laster ikusiko dau sermoi onetan sarri da-torrela S Zetaren orde; -z atzizkia beti S egiten dau. Ikusi leenengoko lerroetan: batzues, bates. Aditzetan be bardin-tsu: *daiteskenes, dituste, galarastea*. Itz batzuetan S bikotxa

darabil: ossoa, ussaia, eta abar. Behin bakarrik ikusiko dau irakurleak *bihotzaz* eta *guziaz*. Baiña itz biok beste esku batek zuzenduta dagoz. Leenago onela egoana: «amodioak sessitu zituen haren bihotza eta haren arimako puxantza guziak», beste onetara jarri dau beste esku batek: «amodioa jabetu da haren bihotzaz eta haren arimako puxantza guziaz» (obe, *guziez* jarri baleu).

Lapurdiko euskaran nekez agertzen diran formak be baditu: buruba, estimuba, burreb (burreu), eta abar. Onelango bereizgarriak or itxita, ortografia gaurkotzen alegindu gara.

Sermoi onen aurkitzaille edo gordetzailleak Belokeko beneditarrak dira. Eta, Estibalizkoekin batera, Lazkaoko prailletara Ama Teresaren urtea ospatzera etorri diranean, Lazkaon itxi dabe xerokopia bat atseginsari, eta egun andiaren oroigarri. Lazkaokotik kopiatua da gurea. Berau ulertu nai dauanak frantsez apur bat jakin bearko dau; baiña emen doa, Lapurdiko euskarak Ama Teresari here urte santu onetan egiten deutsan oparizat.

L. A.

«Sancti per fidem vicerunt regna.

Fedearen bides sailduiek ardietsi dituste erresumak»

Hebr. 33.

Ez da gizonaren salbamenduarenzat inundua baño etsai ikaragarriagorik. Lilluratzen ditu gure begiak distiadura tronpur bates; xarmatzen ditu gure beharriak solhas artifizios batzues, eta gure sensu guziak, hekien enganatzeko gehienik gai izan ahal daiteskenes; gastatzen du gure ispiritua bere maksimes; korronpitzten du gure bihotza bere atseginiēs; promesak eta dixiduak enplegatzen ditu. Ezin bere buruba maitarras badezake, ensaiatzen da bederen beldurrarrasterat, eta nahis batean nahis bertzean, ez du billatzen gure galarastea baizen.

Zer defenza oposa ahal dakiokete alde guzietarik gure kontra etxatzen dituen tretuei? Batere bertzerik fedearen defenza baizen. Hargatik ere, dio apostoluak berak, fedearen bidez sailduiek garaitu dute obra onen egitetik gibelatzen gai-

tuen errespetu humanoa, eta beldurtasun laxoa. Kasurik ez dute egin izatu subas eta brasa bizies, bestiarik izigarrrienes, heriotzerik kruelenas. Fedearen bides Abrahamek itho zituen bere baitan naturalezaren sentimendurik justuenak eta samurrenak; Moisek mesprezatu zituen Ejiptoko tresorak; fedearen bides hanbat arima sainduak guziak entreprenitu, guziak sakrifikatu, guziak sofritu dituste. Egun Elizak Theresaren presunan proposatzen daroku Birjina miragarri bat berthutesko eta prodijosko bilduma bat izatu dena.

- Bi zathi: 1) Saindu guzien artean distingatua izatu da Jaikoari ekharri dioen amodio kharsuas.
- 2) Saindu guzien artean distingatua izatu da bere humiltasunas eta obedienzias. Ave Maria.

Jondoni Pauloren arabera, Birjinek abantail bat badute emaste eskonduen gañean, zeren hauk bere engaiamenduak obligatuak baitire hartu duten esposaren gogara egiterat, eta munduko gauzei aplikatzerat, bertziek ispiritus eta gorphutzes saindu direlarik, bakharrrik Jinkoaren gogara egiterat baizen pensatzen ez duten denboran. Holakoa izatu zen Theresaren zorthe dohatsua. Aithortu behar darotzuet bere lehenbiziko urthetan ez zuela jakin izatu grazia preziatu haren, merezi zuen bezala, prezatzen eta menaiatzen. Infirmirate baten efetu bates erori zen zenbait infidelitatetan; konserbatu zituen zenbait inklinazione, kriminelak ez izan arren, Jinko jeloskor baten delikatasuna kolpatzen, eta harenzat izan behar zuen amodioa trabatzen zutenak; ordean haren konbersione osoaren mement dohatsua arribatu zenean, eta Jinkoak haren lokharriak hautsirik biolenzia arrai eta esti baten medios bortxatu zuenean hari zor zioen amodioaren kaltetan okupatzen zuten ataxamendu guzien sakrifikatzerat, hain osoki Jesusen amodioa jabetu zen haren bihotzaz eta haren arimako puxantza guziaz, non ezin konzebi baitzezaken amodio khartsuagorik, borthitzagorik, lehiatuagorik. Bere gogoan, bere mihian, bere bihotzean Jesukristo baizen ez

izateko zuen arthak, bere eginbide guzien bethetzeko zuen leialtasunak, bethi ere zer ere perfetenik ezagutuko baitzuen eta haren komplitzeko egin zuen botu extraordinarioak, erretzen eta iretsten zuen Jinkoaren etxearenezako zeloak, erranaras ahal ziozoken S. Paulorekin batean, Jesukristo zela haren bizia; etzela hura gehiago bizi, baiñan bai Jesukristo haren baitan. Vivo jam non ego. Vivit bero in me Christus.

Ez dezazuela guziarekin uste izan Theresaren amodioa ez dela neurritua izatu delizioes, gozotasunes eta konsolazione ispirituales baizen. Ez ditu bethi liliak eta arrosak hausitu bere Esposari jarraiki zaionean. Jesukristo eta gurutzeak elkarganik ezin separatuak dire; gurutzeak gabe ez dio nihori bere buruba ematen. Sofrikariak dire haren samurtasunaren markarik señalatuena, eta haren karesarik handienak. Ala Theresa fagoratu, distingatu eta pribiliatu izatu baita bildotsaren Esposen artean. Bere pasionean horditua izatu zen; asunziosko eta khiretstasunesko kalits hartarik izatu du bere parte ona. Zebok juja zazue zein efektuskoak, zein puxantak izan ziren bihotz gaste hunen gañean graziak egin zituen lehenbiziko inpresioneak, ekharri zutenas geros zazpi urthetan martirioaren billatzerat, eta bere biziaren sakrifikatzerat, doi-dola bizitzen hasten zen denbora batetan. O mirakullu orduarterañokoan ezagutua etzena! Hasten du bere korsua saildurik handienek fiñatzen duten pontu beretik; karitatearen efortik handiena ezin dohakenas geros maite denarenezat bere bizia ematea baño urrunago. Haur bat da, oraño gure fede saildua hitzes ezin kofesa dezakena; eta bere odolaz sigillatu nahi du. Afruntatzen ditu tiranoak, eta konbatatzerat doa, Jesukristoren intresen sustenguarenezat. Khar dibino hartas guzia berotuba, errea, inpazientziarik handiena du martiren khoroaren merezitzeko. Deliberatzen du mairuetarat pasatzea, barbaro hetas imolatu izateko. Hortako bere aitaren etxetik itzultzen (itzurtzen) da. O ene Jinkoaren probidenzia! Gisa hortan premetituko othe duzu, bada, burreb (burreu) baten espatak galaras dietzagun haur mirakulusko horrek ematen daroskigun esparanzak? Ez; ahaide batek errenkontratzen eta dohatsuki gelditzen eta eramaten du, nigarretan mañatua eta zeren bere desira ezin konpli dezaken ezin konsolatu.

Zer nahi zinduen egin Theresa? Zenbait odol xortaren gustus eta zenbait mementetako suplizio baten medios nahi zinduen beras erosi zerua? Ez; Jesukristok ez darotzu bere buruba eman nahi sofrikari labur batzuen saritzat. Bertze Paul bati bezala erakutsiko daroskitzu haren loriarenzat preparatu daroskitzun nekhe handiak. Laidos eta sofrikaris sasiatua, asea izanen zare. Frogatuko duzu zer diren asta zorrotzak, arrudak, estirak eta gizonen kruelitatearen iminzione diferentak, debruen biolenzia. Zure amodio antzedunak zure burubaren tormentatzeko asmaraziko daroskitzun guziak ez dire haren beso pizuaren parreko izanen; eta naturaleza hanbat ikharatzen eta laxoak hala gogourriarasten ditusten gauza hek guziak, estitasun batzuk baizen ez dire izanen, Jinkoak aldaratzen daroskitzun frogekin konparatuko dituzunean.

Arrazonekin S. Bernartek penitentzia deitzen du martirio suerte bat armen bides sofritzen denak baño sensuak gutiago latzten dituen; ordean bere iraupena dela kausa, gutiago penagarria ez dena. Eta egias, martirioas gure burubei idea justu bat formatzen badiotegu, kausituko dugu penitentziaren ekserzizio nekharriekin konbenitzen dela. Martir bat tek bere biziari errenonziatzen badio Jesukristoren jinkotasunari lekhukotasun errendatzeko, penitent batek estitasun guziei, inklinazionerik naturalenei errenonziatzen diote, haren bizitze gurutzefikatuari lekhukotasun errendatzeko. Martir bat tek jeneroski mesprezatzen badu bere gorputza, penitent bat tek hura gaiski tratatzen du. Martir bat biktima bat bada, esku arrotzes imolatua, penitentak ez du bere bizia entretenitzen, egun guzies hiltzeko baizen. Hitz bates, konparazione huni bere hedadura guziaren emateko, Jinkoak bi moldes frogatu du martiren pazienza: batetik hekien fedea paganoen kontradikzionesi eta trufei, bertzetik, hekien gorputzak tiranoen kruelitateari abandonatu diotzotenean.

Egundaño medizenziaren gaixtakeriak saindurik ez du hala atakatu, nola Theresa. Gaixtagiñak etziren bakharrak haren ohoreari aspertzen zitzaiskotenak; bebót-zat pasatzen zirenek berek tratatzen zuten hipokrita, emasteki ambizios eta inkiet bat bezala. Askenas goiti predikatokietarik erraten

ziotzoten injurioak; errepresentatzen zuten bafores eta malenkoniak ispiritua flakatua zuen presuna bat bezala; aphezek errefusatzen zioten komunioa. Uste zuten poseditua zela. Mintzo ziren haren eskonjuratzeas, dixidatzen zuten Inkisizioeas, preso ere eman nahi zuten. Nolakoak uste duzue ordean zirela Theresaren dispozizioeak debruak haren kontra armatzen zituen mihi pozoatu hekien tretu miñen erdian? Ah, nihois ere etzuen izatu kalma eta trankilitate gehiago, boskario eta kontentamendu gehiago. Errepresentatzen zioen bere buruari bere Espos dibinoa. Judues blasfematua, trompatzaillebat, bonaxeretako gizon bat, debruas poseditu bat bezala tratatua. Bere bekhatua iraganek inspiratzen zioten humiltasun handiak sinhetsarasten zioen orañio hanitz menaiatzen eta urrikalmendu sobrarekin tratatzen zutela.

Debruak errabian, desesperatua neskaxa bates garaitua izateas, Jinkoari galdetu zioen, lehenago Job bat bezala, hura bere gorphutzean zehatzeko libertatea, eta ardietsi zuen. Behar liteke ezagutu zer furias etsai hura animatua den haren orresumaren destruitzeko travaillatzen direnen kontra, konprenitzeko zenbat gaitzes aflijitu zuen biktima inozent hau. Tratamendu kruelak, gorphutzean zauri izigarriak, eskrupulak, tristeziak, izialdurak, gabasko fantasmak, tentazionerik furiosenak, guziak usaian emanak izatu ziren ispiritu gaixto hartas; eta froga horiek asko izatu ez balire bezala, Jinko bera harekin bat egin zen, eta aplikatu zen manera ezin explikatuzko bates haren tormentatzen. *Mirabiliter me crucias.*

Ikusten duzue mintzatzen natzaizuela bizitze ispiritual batetan kausi eta froga ahal daitesken agortasunes eta tribulaziones. Nihork ez ditu hek frogatu Theresak bezala, Jinkoa etzitzaion agertzen bere justizias eta saindutasunas bestitua baizen, karesarik gabe, begitarte arraiik gabe baizen. Maitatu behar da, martirio horren kruelitatearen konprenitzeko... Hama zazpi urthe oso pasatu zituen froga garrats horien erdian, behin ere haren konstanzia flakatua, haren konfidentzia gutitua izan gabe. Nihoiz kontrarat etzuen izatu indar gehiago, kuraia gehiago. Pena eta desolazione horien erdian sustengatzen zen bere fedeas. Esparanzatzen zuen esparanzaren kontra; amulsuki musu ematen zioen bere furian le-

heritu bezala zuela iduri zuen esku ikaragarriari. Ez, ez; nihoiz ere bere Esposari etzitzaioen ataxatu haren dohañen eta fagorien gatik, debozionateas gogo urritzen diren arima sensual hek bezala, gozotasunes eta konsolaziones sustengatuak ez diren pontutik. Theresak ez du baxharrik nahi Jesus eta Jesus gurutzefiktua baizen; preferentzia ematen diote haren itzei, arantziei, keldarrari, boskario, gozotasun eta konsolazione ispiritual guzien gañetik; Kalbarioko ahidura eta estresei, Taborgo extasia eta deligioen gañetik.

Ixillik egon ahal othe naiteke haren eritasun kruel eta kontinualen gañean? Haren gorphutz guzian etzen parterik Jesukristoren mortifikazionean sigilatua etzenik eta pazienziaren tribut bat pagatzen etzioenik. Batean iduritzen zitzaioen bihotza burdinasko orraze zorrotzes larrutzen ziotela; su-bak bere hertzeak ihartzen ziotzola; buruba oinhazien puntarik zorrotzenez sillatua zuela. Zain guziak erretiraturik haillko bat bezala korapillatua zuen bere gorphutza; etzakien zer zen lo egitea. Ez da posible konprenitzea nola oraño barures ahitua zen gorphutz flako eta delikatu hark buru egin ahal ziozoketen hanbat gaitz suertei. Horien erdian Theresak benedikatzen du Jainkoa, eskerrak bihurtzen diotza. Lehenago Jobek Jinko hari galdeiten zioen zenbait ephe eta erlaxa bere gaitzen plenitzeko, eta bere nigarretan konsolazione baten kausitzeko; eta gure sailduak ez du errezibitzen zenbait konsolazione eta zenbait entrabala bere burubaren tormentatzeko eta zauria zauria gañean emendatzeko baizen.

Bihotzak eskas egiten darot ikusten dudanean burdin punta zorrotzes armatua den zilizio bates bestitua. Ez da hartas billusten, bere gorphutz eriaren gañerat izifrina kolpesko babazuza baten deskargatzeko baizen, hauzinen eta elhorrien gañean itzulikatzeke baizen. Ez; gizonik mañose-
nek eta gurienek ez dituste atsegiñak hanbat lehiarekin billatu, ez dire hetan hanbat hirritsekin pulunpatu, nola gure sailduak erakutsi baitu gurutzienzat eta mortifikazionienzat; gurutzea da haren zentroa, haren errepausulekhua, haren desira guzien objeta. Hartas landan bertze non nahi, estatu biolent eta situazione gogor eta nekharri batetan da. Mar-

irio suerte bat sofritzen du deus ere sofritzeko kausitzen ez duenean.

Zerekin konparatuko dugu estatu bortxatu eta dolorgarri hortarat eroria den arima hau? Erranen dugu, izerdis eta odoles estalia, ihistaris segitua, egartsurik handienas penatua, ithurriotz baten ondoan dabillan orein baten pare dela? Edo karikola bero batetan zeruak errefusatzan diotzan zenbait ihintz edo uri xorten errezibitzeko inutilki milla tokitarik idekitzen eta arraillatzen den lur idor baten pare dela? Horiak guziek ez darokute Theresaren bihotzean pasatzen denas ideia justu bat emanen. Edo sofri edo hil, erraten du. *Pati aut mori*. Nois, bada, Jauna, erraten dio amultsuki bere Jinkoari, nois erakutsiko darotazu zure bisaia? Nois artean gerizatuko zaisko zure zerbitzariari; eta zer egin behar dut zure ganik absent izateas dudan enhaduraren estitzeko?

Guziarekin arimen Jinkoari irabasteko eta konkestatze-ko zuen egartsuak erranarasten zioen: Ah, Jauna! Konbeni bada biskitar-tean zure loriarentzat oraño mundu huntan egon nadin, hartarat konsentitzen dut, zurekin juntatua izateko dudan lehiaren despit. Etzuen gozorik, bera erretzen zuen su sakratu hark bihotz guziak erretzen ez bazituen. Bekhatorien konbersionea, Elizarekin heretikoen batasuna, Satanen erresumaren destruizioa, eta Jesukristorenaren emendazioa ziren haren botu eta desira guzien objektak. Ezin konsola zaiteken harenganik absent izateas, hanitzen salbamenduas baizen. Ala inbidia ekhartzen baitzioen predikarien zortheari! Penas baizen etzuen sofritzen ez ziozoten permeti infidelen herrietarat Ebanjelioaren predikatzerat gatea, eta bere othoitzes, nigarres eta botues landan misione ispiritual hartan ez travaillatzea. Ematen diote Karmesko ordenaren erreformatzeko kargua. Zer boskariorekin okasione preziatu hartan ez du señalatzen bere zeloa! Eta etzaiote abandonatzen entrepresa hari iratxakiak diren nekhe eta travaillu guziei?

Jinkoaren protekzioeas armatua, haren probidenzias landan bertze funtsik izan gabe, fundatzen ditu hogoi eta hamabi komentutaraño-koan, zeñak hanbat eliza izatu baitziren, apostoluek berek formatu zitustenak baño are perfeta-goak, komentu hetan botuz engaiatzen zirenas geros kon-

seilluen pratikatzerat, eta bizitze ispiritualean zer ere baita perfetenik, eta erlaxarik gabe hekien entreprenitzerat. Theresak komentu hek guziak altxatu zituen bere izerdien, nekhen, nombre gabeko persekuzionen, gosearen, egartsuaren, billustasunaren, gaubeillen, sasofien eta denboren injurio differenten gustus. Guziak ordean esti zitzaiskon, Jesukristori zenbait arima irabas ahal baziokan mendeko korrupzionetik erretirarasten zituelarik. Usteko zuen bere Esposaren alde rat kriminel eta infidel izanen zela, khar gutiago izatu balu hari arimen konkestatzeko, debruak hekien galarasteko zuen baño.

Horra zer deitzen den maitatzea ez hitzes, ez gogos, bañan egiaski eta zin-zines. Gisa hortan bethetzen dire Jesukristoren Espos baten eginbideak, eta hari markatzen zaio bere amodioa. Zer konfusione guretzat hain epel eta oztzak izateas haren intresenzat! Gure karitateak merezi othe du bada kharitatearen izena? Helas! Haizerik mendrenak hauts dezaken seska flako baten pare da. Kontradikzionaek, kalomniak, injurioak eta laidorik kruelenak ez dire gai izatu Theresaren kharitatearen iraungitzeko; eta tentazionerik ariñenek, hitz bakhar batek asko aldiz gurea ithotzen du. Theresak atrebenzia saindu batekin desafia zezaken mundua, bere peril guziekin etzuela Jesukristoren ganik separatuko; guk ordean, erreflexione egin nahi badugu gure flakeziaren, inklinazione korronepituen, langiaduraren, gure huts hussuen, biziarenzat eta hango aisia eta komoditatienzat dugun ataxamenduaren gañean, erran ahal othe dezakegu: «nork separatuko gaitu Jesukristoren amodiotik?». Segi zagun Theresaren laudorioa. Nolakoak izatu dire haren humiltasuna eta obediencia? Bi hitzes akhabatzen dut.

II

Gure burubes egiten dugun estimuba, eta gure nahien konplitzeko dugun inklinazionea dire berthutearen praktikatzeko trabarik handienak, eta bizitze ispiritual guziaren gainerat banatzen den korupzionaeren bi surtza dohakabeak. Errelijioneak hei oposatzen diotzoten bi erremedio sobera-

noak dire humiltasuna eta obediencia. Bi bertute horien laguntzarekin Theresa santifikatu zen: 1) bere humiltasunak begiratu zuen bizitze extraordinario baten korsuan, Jinkoak mais arima superbiosak abandonatzen dituen enganio eta ilusione doloragarrietarik; 2) Bere obediencia gardatu zuen amodio propialak gure nahien egiteko inspiratzen darokun pendura eta inklinazionetik.

1) Theresaren humiltasunak jua dezakegu errezibitu dituen fagorietarik, eta haren fagories haren humiltasunaren gañean; bata izatu da bertzearen neurria. Humiltasunak haren baitan erregelatzen zituen hitzak, manerak, begiratzeak, bozaren tonua. Orgilluak eta humiltasunak igoalki gizonen baitan bere burubak erakusten dituste. Theresaren baitan lehenbiziko begikolpean ikusten zen, batetik bertzerako diferentzia. Orgillua fiertasunes bethea da, Theresa estitasunes. Orgilluak maite du eklata, Theresak ilhunbeak. Orgillua mintzo da autoritaterekin, Theresa modestiarekin. Orgillua bantatzen da, Theresa akusatzen. Orgilluak bere defautak gerizatzen ditu, Theresak publikatzen. Orgilluak bere obra ones parada bat egiten du, Theresa beries ez da mintzo penarekin eta obedienciaz baizen. «Permetitzen darotzuet, erraten zioten bere konfessorei, ene bekhatu guzien publikatzea, hartas othoizten ere zaituet; bafian denbora berean nahi dut ixiltasunik handiena garda dezazuen errezibitzen ditudan grazien gañean».

Humiltasuna prosperitatean eta atsekabetan. Egundafioz da ikusi hark jasan dituen bezalako persekuzionerik; eta denbora berean nihor hetarik hala ateratu denik. Bera suprenitua Jinkoak haren bides obratzen zituen, mirakullues: «zure obrak dire guziak, Jauna, zioen; nere partetik deus ere ez da egin ditudan hutsak baizen». Seguratua merezi zirela pixten ziotzoten persekuzioneak, «nik, erraten zioten bere aizpa lagunei, nik zuen generat jautsarasten ditut malhur hauk guziak; ni ez baninduzue, trankil zindeskete».

Humiltasuna zeruko konsolazionien eta agortasunen erdian. Sinhetsiko othe duzue behin ispirituko tribulazione batzuen erdian zeruko hincaren xorta baten galdeitea, krima bat bezala bere burubari erreportxatu zioela? Sinhetsiko othe duzue bere othoitz eta meditazionetan hain haltoa zen arima

hark, bere buruba indigno zaukala haren egiteko, eta liburu ispiritualen irakurtzeko; eta egiaski urthe oso bates, nahis bata nahis bertzea bere burubari interditu ziotzala? Humiltasuna zeruak akordatzen ziotzan talendu eta dohain naturalatan. Zer dolore eta erregret etzuen erakusten bere gaste-tasunean hetas egin zuen abusionearenzat! Estonatua zen nola entzun ahal zezaketen bere arabera ez ispiriturik ez juiamendurik ez zuen neskatxa simple bat. Humiltasuna bere dohain surnaturalen, mirakulluen, profezien, extasiaren erdian. «Helas! Zioen, horiek guziak ez dire ene flakezien froga batzuek baizen. Ez da gutiagorik behar huts handietarik ene begiratzeko». Nolako etzen haren enbrasua, obediencia, bere humiltasunaren despit, obligatzen zuenean hekien eskribatzerat, edo ustegabeko graziaren operazioe batek publikoan traditzen zuenean.

Humiltasuna bere hutsetan. Zenbat etziren suprenituak haren azpiko serorak, hutsik hariñenezat bere amaren bere oñetan ikhustetas barkhamendu eskatzen bere eskandales, eta hek ekshortatzen etzetzatela segi hain serora gaixto baten eksenplua. Humiltasuna errezibitzen eta ematen zituen korrekzioetan. Errespeturik handienarekin enzuten ditu ainzindariak, bere igoalek, bere aspikoeak ematen diotzoten abisuak; pratikatzen ditu ordenatzen diotzoten penitentiak. Komunioneas pribatzen badute, humiltasunari eta obediencia sakrifikatzen diotza bere amodioaren lehiak. «Ala ene konfesorari obligazioe baitiot, erraten du, zeren Jinkoaren intresak sustengatzen baititu ni bezalako presuna indigno bateganat ethortzerat usten ez duenean». Humiltasuna karguetan. Bortxa behar zaio egin hekien harrarasteko; bethiere baxoenak hautatzen zituen. Humiltasuna errendatzen zituen zerbitzuetan; sehiek etzuten egiten apalagorik. Suprenituak ziren hark gabas egiten zituen lanak egunas ikhustetas. Humiltasuna, fiñean, injurioetan. Kalomniarik beltzenak mais attackatzen zuen haren berthute haltoa. «Horra, zioen, injurioak erraten zioskotenean, horra neretzat musikarik ederrena; laudatzen ditut erraten ditusten guziak; oraño gutiegi baizen ez dute erraten; zer ez dezakete erran ongi ezagutzen banindute?».

2) Theresaren humiltasunari iratxak diozogun haren obediencia. Ez da ekibokazioa izatu. Herro herro izatu zituen hamalau edo hamabortz konfesor, zeñetarik bakhotxak bere idien arabera urratzen eta desegiten baitzuen ainzinkoak egin zuena. Batak manatzen dio bere errebelazionen iskribatzea, bertzeak bere paperen erretzea. Batak tratatzen du saindu bat bezala, bertzeak inbezil bat bezala. Batak egortzen du fundazione berrien egiterat, bertzeak debekatzen dio bere komentutik ilkhitzea. Batak interditzen, bertzeak ordenatzen dio meditazionearen pratika. Batak laudatzen, bertzeak kondenatzen ditu haren austeritateak. Hanitzek nahi dute errentak errezibi detzan, hanitzek amonias bizi dadin. Urreak bezala hanitz aldiz behar zuen suban emana izan, purifikatua izateko. Ilhunbe eta kontradikzione horien erdian, obediencia baliatzen zaio gidatzat eta flanbetzat. Bethi obedient eta dozil, iskribatuko eta urratuko ditu; mintzatuko da eta ixillik egonen da; ainzinat goanen da eta geldituko da; bere konfesoraren nahien arabera guziak entreprenituko eta abandonatuko ditu. Mundu superbiosari erhokeria bat zaio obedienciasko misterio hori; horra biskitartean bide segura; harekin guziak progotxosak, merezimenduskoak dire; hartas landan guziak inutilak, guziak suspektak dire.

Obediencia bat hanbatenas arraroagoa, zeren pietateak berak haren inklinazioniekin akort zelarik, pretextak kausiarasten baitziotzan ez obeditzeko; hala nola Jinkoaren loria, haren borondatea, zeña markatzen baitzuten egiten zituen mirakulluek. Theresak obeditzen du luzamendurik gabe, eksaminarik gabe, erresistenziarik gabe, boskariorekin. Bere zeloak ekharri zuen konfesortzat hartzerat gehienik kontra zituenak, eta hei obeditzeko botu arraro bezain gaitz baten egiterat.

Huna ordean obedienciasko eksenplu bat, menturas baxharra ezin esplikatua. Obedienciasko prinsipio bates Jinkoari berari kontra egiten zioen. Haren konfesorek uste dute haren bisioneak etzirela illusione batzu baizen; obligatzen dute othoitzaren uzterat, gurutzearen señalear Jesukristo kasatzerat; haren kontra bere Pasioneke laido guzien erreberitzerat. Jesukristoren eta haren ministroaren alderat ez jakinas nola

